

Glej, tvoji otroci sklanjajo glave in točimo solze na tvoj prerani grob. Naša srca ne morejo razumeti odločitve Najvišjega, ki te je poklical k sebi. Tiho, vdano sprejemamo Njegovo najvišjo odločitev, toda jočemo, jočemo, ker smo slabi, majhni in nerazumni ljudje.

Naša, v bridkosti prekaljena knapovska dolina, njen človek se grize v zemljo, da koplje premog, ta črni diamant, ki je kruh njenih otrok. Naj gre ta diamant po svetu, naj zgori v dim in daje toploto, kjer jo potrebujejo. Rada se loči od tega blaga. Toda zlata ne da. Tvoje srce, Matija, je bilo najčistejše zlato in zato bo ostalo pri nas, med nami, tu na najsončnejši rebri naše doline. In kakor tam črni diamant, tako bo od tu tvoje zlato in vroče srce grelo vse, ki so toplote potrebni. Od tega zaklada se ne moremo ločiti in prav je, da si ostal med nami. Da si ostal med onimile že upognjenimi možmi, — pred teboj v klopi so nekoč sedeli in se ti smehljali. Prav je, da si ostal med temi materami, ki so rodile otroke, katere si spet vodil k boljšemu, lepšemu in jim vcepil zlate cepiče, ki so poganjali kot iz neusahljivega in nikoli ostarelega debela tvoje ljubezni. Ob tvojem grobu te obkroža zoren cvet najmlajših in na vse oči je padla rosa naše neizmerno žalosti. Rosa pa je nebeška hrana. — še vselej in lepše bodo poganjale rože naše ljubezni in spomina do tebe, ki si jih usadil. Prav je zares, da si ostal med nami, kajti drugje, v množici brezimnih, bi hodili mimo tvojega groba brezbržni in tvoje ime ne bi bilo nikomur tako sveto, kot je in bo nam. Rekli bodo čez sto ali pa še več let: Poslušajte, v tejle dolini je živel nekoč pred davnimi leti učitelj Matija... imel je zlato srce.

Kje je tu med nami kdo, ki bi mogel dvigniti roko k obtožbi? Kje je kdo, ki je temu možu, ki je ves utrujen legel v zemljo, kdo, ki mu celo prav v dnu srca klijeje le droben, neprijazen očitek? Ne, Matija, sli-

Za Vas in Vašo obitelj

kupite najmodernejše

blagove najboljših kvalitete, po priznani najnižjih cenah v

MANUFAKTURI NOVAK

Kongresni trg 15 pri Nunski cerkvi

da pošljejo Učiteljskemu pevskemu zboru naslednje podatke:

1. Ime kraja, v katerem ima zbor svoj sedež, ev. ime zбора.

2. Leto ustanovitve.
  3. Število pevcev.
  4. Ime pevovodje.
  5. Kraje in število nastopov.
  6. Nujne potrebe zboru.
  7. Eventualni predlogi in nasveti.
- Te podatke potrebujemo radi evidence in radi načrta kako pospešiti delovanje mladinskih zborov. Podatke je treba poslati na naslov Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič« v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6/I.

Veletrgovina Manufakture Novak nudi cenj. štataljem ugoden nakup vsega kar potrebujete za Vaš dom tudi proti odplačilu v mesečnih obrokih po strogo solidnih cenah. Zunanjim odjemalcem pošljemo na zahtevo vzorce!

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— Izjava prosvetnega ministra g. Čiriča. »V naših učiteljih vidim narodne delavce. Zato pričakujem od vseh vas, da spoštujete učitelje prav tako, kakor jih spoštujem jaz. Kot dolgoletni poslanec vem, kako nepravilni so čisto odnosi med narodnimi poslanci in učitelji. Ne bom preiskoval, kdo je kriv vsemu temu. Moje stališče pa je, da morajo učitelji spoštovati avtoriteto narodnih poslancev, toda narodni poslanci morajo tudi spoštovati učitelje kot narodne delavce in kot ljudi.« — (»Jutro«, 8. marca.)

— Zastopstvo učiteljc pri predsedniku vlade. Predsednik vlade Dragiša Cvetković je danes v svojem kabinetu sprejel zastopstvo raznih ženskih organizacij, ki ga je prosilo za zboljšanje položaja ženskega osebja, predvsem učiteljic, v državni službi. Cvetković je zastopnicam ženskih organizacij izjavil, da bodo z novim finančnim zakonom ukinjene vse ovire, ki so bile uvedene za učiteljice pri skupnem zakonu z neučitelji. Isto zagotovilo je zastopstvo dobilo tudi od prosvetnega ministra Stevana Čiriča. (»Slovenec«, 1. marca.)

prilagodili tudi prejemki državnih uslužbenec, ki so zlasti v nižjih plačilnih skupinah silno, silno skromni. Sedanji proračun takega izboljšanja ne prinaša. Opozoril bi pa gospoda ministra na en način izboljšanja prejemkov, ki je v prvi vrsti odvisen od njega samega. Gospod minister, skrbite za to, da bodo učitelji, ki so izpolnili pogoje za napredovanje, tudi redno napredovali! Danes se dogaja večkrat tole: uradnik z odlično kvalifikacijo je izpolnil vse pogoje za napredovanje, v svojem delokrogu je res storil ne samo to, kar mu je veleval stan, ampak kar je mogel. Pride čas za napredovanje. Pa čaka mesece in mesece, morebiti več kot leto dni, in ne sme misliti na škodo, ki se mu godi, če ne kvari svojih moči z jezo. — Gospod minister, od uradnikov, ki so v izvrševanju svojih dolžnosti do države kavalirski, naj bo tudi ministrstvo kavalirsko! (»Slovenec«, 8. marca.)

— Za učiteljsko stalnost in odpravo celibata se je zavzemal poslanec g. Teuerschuh. Med drugim je izjavil: In gotovo je dober učitelj tisti, ki poleg dobrega duhovnika uživa pri našem kmetskem narodu največje spoštovanje. Kdor pa naroda noče razumeti in ne spoštuje tega, kar je njemu sveto, in se tako od njega oddaljuje, temu pa ni pomoči, če ne dobi podpore pri njem. Najbolj veseli bomo taktar, ko bo ves naš narod zadovoljen z vzgojitelji svojih otrok, ko ne bo treba poslušati žalostnih pritožb in želj po premeštjvah. — Gotovo je na mestu, da v zvezi s tem poudarim tudi učiteljsko stalnost, kajti učitelj in drž. uradnik sploh bi se mogel posvetiti svojim nalogam najuspešneje tedaj, če bi vedel, da je stalen na svojem mestu in da bo prestavljen le tedaj, če se bo pri narodu onemogočil in bo le disciplinsko prestavljen v drug kraj. — Veliko se govori tudi o odpravi celibata pri učiteljih, poročeni z neučitelji. Gotovo je, da se učiteljice čutijo v svojih državljskih pravicah prikrajšane, ker je celibat uveden samo za nje, za ostale pa ne. Uspeh tega celibata ni ravno velik. V poldrugem letu je v Sloveniji podalo ostavko zaradi poroke samo 11 učiteljic. Celibat učiteljic naj se ukine ali pa razširi na vse ustanove. Znano pa je, da bodo že prihodnje leto nastavljeni vsi brezposelni učiteljski abiturienti in da bo potem celo primanjkovalo učiteljstva. (»Slovenec«, 8. marca.) — Ob koncu pa prosim gg. predsednika vlade in fin. ministra, da uvidita potrebo po izboljšanju plač drž. uslužbenecem. Dejstvo je namreč, da od sredine l. 1936. cene vsem življenjskim potrebščinam stalno narasčajo in da so narasle že za 30 do 40 odstotkov. Nujna potreba je namreč, da se uredba o osebnih in rodbinskih dokladah drž. uslužbenec in upokojenec z dne 24. oktobra 1935. dopolni z novimi določili. — Pomoč je potrebna in čim prej bo kr. vlada izpolnila svojo obljubo tem prej bo zadovoljila drž. uslužbenec, katerih dohodki so danes pod eksistenčnim minimumom.

Učiteljski pokret

Navodila

Vsem pokretašem in ostalim tovarišicam in tovarišem, ki spremljajo delo Učiteljskega pokreta s simpatijami in dejansko pomočjo, za kar jim izrekamo v imenu dobre stvari iskreno zahvalo, naznanjamo v izogib vsem morebitnim dvomnostim ali nesporazumom sledeče:

V 29. številki »Učit. tovariša« smo pričeli v naši rubriki navodila za anketo o telesnem razvoju slovenskih učencev. Ta anketa bo tvorila prvi poskus za postavitev slovenske normale višine in teže otrok.

Rečeno je bilo, da se bo moralo nadaljevati zbiranje podatkov več let, ako hočemo postaviti res znanstveno neoporečno slovensko normalo. Ta doba se bo pa skrajšala sorazmerno s številnejšim materialom, ki nam bo na razpolago. Čim več šol bo pri tem delu sodelovalo že letos, tem prej bomo želi dokončne sadove svojega prizadevanja.

Zato apeliramo na vse tovarišice in tovariše v Sloveniji, da se poštvalno lotijo tega anketiranja, zlasti še zato, ker to delo ne zahteva prevelike izgube časa. Mora pa biti seveda izvršeno z vso mogočo natančnostjo, kakor je to pojasnjeno v zgoraj omenjenih navodilih.

Potrebno se nam zdi opozoriti vse sodelavce še enkrat na sledeče podrobnosti:

1. Anketne pole naj si sčrta vsak sam po vzorcu, kakor je naveden v 29. številki »Učit. tovariša«.

2. Izpolniti je treba posebno polo za dečke in posebno za deklice.

3. Ker reflektiramo na čim večje število sodelujočih sestavljalec, nismo nikomur doposlali že izdelanih anketnih pol, ampak prosimo, da si jih vsak izdelava sam po svoji potrebi.

To velja zlasti za one dosedanje sodelavce, ki so bili vajeni prejemati že sestavljene pole v izpolnitev.

Danes pričujemo izpopolnjeno normalo višine in teže po Cammerer-Pirquetu, da bo vsakdo lahko sam primerjal svoje rezultate s to normalo, ki pa seveda ni bila sestavljena za slovenskega otroka.

4. Izpolnjene anketne pole je poslati do 1. aprila na naslov: Martin Mencej, učitelj, Šoštanj.

5. Rezultati tega dela bodo priobčeni v zadnji številki letošnje »Prosvete«. Pričakujemo jih že zdaj z največjo napestostjo, gotovi, da bodo vsi zainteresirani pedologi in slovenski higieniki sprejeli z navdušenjem to delo slovenskega učiteljstva.

Čim več nas bo, tem lepši bo uspeh, tem laže bo nanje gradila naša socialna politika svoje nadaljnje blagonsno prizadevanje.

CAMMERER - PIQUETOVE MERE

o teži in višini otrok.

Dečki		Deklice	
teža kg	starost	višina cm	starost
		107	6 let
		108	2 mes.
20,5	6 let	109	4 "
21,0	2 mes.	110	6 "
21,4	4 "	111	8 "
21,8	6 "	112	10 "
22,2	8 "	113	7 let
22,6	10 "	114	2 mes.
23,0	7 let	115	5 "
23,4	2 mes.	116	7 "
23,8	5 "	117	10 "
24,2	7 "	118	8 let
24,6	10 "	119	2 mes.
25,0	8 let	120	5 "
25,5	2 mes.	121	7 "
26,0	5 "	122	10 "
26,5	7 "	123	9 let
27,0	10 "	124	2 mes.
27,5	9 let	125	5 "
28,0	2 mes.	126	7 "
28,5	5 "	127	10 "
29,0	7 "	128	10 let
29,5	10 "	129	2 mes.
30,0	10 let	130	5 "
30,5	2 mes.	131	7 "
31,0	5 "	132	10 "
31,5	7 "	133	11 let
32,0	10 "	134	2 mes.
32,5	11 let	135	4 "
33,0	2 mes.	136	6 "
33,5	5 "	137	8 "
34,0	7 "	138	10 "
34,5	10 "	139	12 let
35,0	12 let	140	2 mes.
35,5	2 mes.	141	3 "
36,0	5 "	142	5 "
36,5	7 "	143	7 "
37,0	10 "	144	9 "
37,0	13 let	145	10 "
38,0	2 mes.	146	13 let
38,6	4 "	147	2 mes.
39,2	6 "	148	3 "
39,8	8 "	149	5 "
40,4	10 "	150	7 "
41,0	14 let	151	9 "
41,6	2 mes.	152	10 "
42,3	4 "	153	14 let
43,0	6 "	154	2 mes.
43,6	8 "	155	5 "
44,3	10 "	156	7 "
45,0	15 let	157	10 "
45,7	2 mes.	158	15 let
46,4	3 "	159	6 mes.
47,1	5 "	160	16 let

Splošne vesti

— Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbenecv dravske banovine ima svoj 9. redni občni zbor v nedeljo dne 26. marca 1939. ob 9. uri zjutraj v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Konstituiranje občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo pregledovalcev računov. 4. Dopolnilne volitve. 5. Predlogi odbora. 6. Predlogi članstva. 7. Slučajnosti. — Ob nesklepnosti bo pol ure pozneje ravnotam z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno neglede na število prisotnih članov.

— »Materinski dan«. Učiteljski pevski zbor opozarja upraviteljstva, učiteljstvo ter vse pevovodje mladinskih pevskih zborov na svoj glasbeni priložnik »Materinski dan«, katerega je izdal lansko leto za proslave materinskega dne. V zbirki, obsegajoči 36 strani,

sta dva igrokaza s petjem (»Materin god« in »Mamica je žalostna«, ter 22 strani enoglasnih, dvoglasnih in troglasnih mladinskih zborov naših najboljših skladateljcev. Cena je 20 din. Naročila je nasloviti na naslov Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I.

— Ali imate že v svoji zbirki stenskih slik našo sliko »Bled in okolica«? Če ne, jo še danes naročite! Slika je krasna in trpežno opremljena in stane danes samo še 40 din. Reliefna slika lepo prikazuje naš biser, Gorenjsko s Triglavom in vam bo v pomoč pri zemljepisju. Celo tuji iz bogatih, velikih držav so se prav laskavo izrazili o njej, češ, kaj takega nimajo nikjer. Dobite jo v vseh naših knjigarnah, ali pa direktno pri Učiteljskem domu v Mariboru.

NAROČI SE DANES za svoj vrt

najlepše cvetlice naše izložbene kolekcije »Cvetlična krasota«:

50 gladiol, 50 primul v prekrasnih, izbranih mešanih barvah, 50 montbretij, 100 oksalij lepe rdeče barve, 50 anemon v nešteti barvah, 50 ranuncul sličnih vrtnicam, 20 begonij najkrajšnih barv, 10 candicans z lepimi belimi cvetovi, 15 lilij v treh krasnih barvah in 5 velikocvetnih dalij, skupaj 400 najlepših cvetličnih čebulic (gomo-ljev). Franco, na dom za samo 100 din, po povzetju pa 20 din več.

Za gornjo kolekcijo, ki vsebuje samo prvovrstne cvetlične čebulice, prevzamemo popolno jamstvo.

Naročite takoj! Naročite še danes! L. M. VAN KENLEN, eksportno gojišče cvetlic Haarlen (Holland).

— »Jutro« z dne 7. marca prinaša iz podrobnosti proračunske razprave v skupščini tudi naslednje: »Prosvetno ministrtvo. — Končno je na dopoldanski seji prosvetni minister Čirič podal svoj ekspoz. Orisal je v njem razvoj šolstva v zadnjih dvajsetih letih. Leta 1920. je bilo v državi 6846 osnovnih šol, sedaj jih je 10.448. Število gimnazij je naraslo od 138 na 200, meščanskih šol od 176 na 240. Ustanoviti bo treba še več tisoč osnovnih šol, tudi še nekaj meščanskih šol, do čim je gimnazij vsaj zaenkrat že dovolj. V prosvetnem resoru je 39.300 nameščenecv, med njimi 31.500 uradnikov.«

— Ob zaključku debate o prosvetnem proračunu je snoči minister Čirič odgovarjal na pripombe posameznih govornikov. Med drugim je rekel, da v njegovem ministrtvu resno razmišljajo o ukinitju delnega celibata za učiteljice. Nadalje je dejal, da so v proračunu določeni sicer le milijoni za nove zgradbe osnovnih šol. Nekaj sredstev je v ta namen tudi v proračunih posameznih banovin. Poleg tega pa je odobreno še posebno posojilo 20 milijonov din, od katerih je ministrtvo 5 milijonov že prejelo. V prosvetnem ministrtvu leži okrog 10.000 učiteljskih prošenj za napredovanje. V okviru proračuna bo vsem upravičenim zahtevam ugodeno. Kar se tiče izenačenja učbenikov, je dejal, da se ne bo prenašlo, tako da nihče ne bo žaljen v svojih pravicah in čustvih. Od proforskega in učiteljskega združenja bo zahteval, da se bosta bavili zgolj s stanovskimi vprašanji. (»Jutro«, 8. marca.)

— Iz govora poslance Dolenca. V razpravi o prosvetnem proračunu je govoril tudi poslanec g. Dolenc, ki je med drugim izjavil tudi: Še drugo vprašanje moram omeniti, s katerim ima pri nas obilno posla vsak, o komer se pričakuje, da bi tukaj mogel kaj pomagati. To je vprašanje napredovanja učiteljstva in profesorjev. G. minister, mnogo se govori o tem, da bi bilo z ozirom na naraščajočo draginjo umestno, da bi se novim razmeram

Velemanufaktura
A. & E. Skabernè
Ljubljana

Oglejte si naše vzorce!

— »Našim vzgojiteljem v premislek.« V tem članku piše »Slovenski dom« z dne 3. marca med drugim tudi: »Naravnost naivno pa je mišljenje, da si bo naš narod pustil vzeti pravico soodločevanja v naši prosvetni politiki vse dotlej, dokler se bo naše učiteljstvo družilo z ljudmi, ki vodijo protiljudsko politiko. Lepo doneče fraze o vzgoji mladine po modernih načelih novodobne pedagogike, uvožene iz tujine, so neslovenske, nekrščanske in tuje, kakor so nam tuji oni, ki to propagirajo.

